

UTKAST

DTA 20.05.09 kl 0930

Statsråd Dag Terje Andersen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen 20. mai

Takk for invitasjon til å komme på denne høringen for å svare på spørsmål om statens kjøp av aksjer i Aker Holding i 2007.

I forbindelse med uenigheten som er oppstått mellom aksjonærene i Aker Holding, er det reist spørsmål om aksjonæravtalen som ble inngått i 2007. Det er særlig to forhold som har vært sentrale. For det første: Er aksjonæravtalen tilstrekkelig klar når det gjelder hvilke saker som skal behandles i generalforsamling? For det andre: betalte staten riktig pris for aksjene i 2007

Vår olje- og gasshistorie er et resultat av utradisjonelle og gode løsninger med oppbygging av sterke norske miljøer i petroleumssektoren. Leverandørindustrien har utviklet seg til å bli verdensledene på offshore-teknologi.

Det er av nasjonal betydning å ha en industri som er internasjonalt konkurransedyktig. Her står petroleumssektoren sentralt, med Aker som et av de viktigste miljøene.

Få eiermiljøer i Norge, utenom staten, kan alene bidra til å sikre langsiktig eierskap og norsk forankring av Aker Solutions ASA.

Statens avtale sikrer stabilitet på eiersiden i minst ti år, og at selskapet styres fra Norge.

Vi er opptatt av at hovedkontoret til Aker Solutions ASA skal ligge i Norge, fordi det er her beslutningene fattes. Beslutninger som har stor betydning for Aker Solutions utvikling, men også for utviklingen av mange andre norskbaserte virksomheter som underleverandører, forskningsinstitusjoner og kompetansemiljøer. Da er nærhet til beslutningene sentralt

Valget av holdingmodell, i stedet for direkte eierskap har to fordeler. For det første sikrer det staten negativ kontroll i de spørsmål som er viktige for oss, eksempelvis blokkere for utflytting av hovedkontor. For det andre sikrer modellen Aker Solutions ASA stor grad av frihet til å foreta de tilpasninger av virksomheten som er nødvendig for en god industriell utvikling.

Kjøpet er gjort for å sikre videreutvikling av norsk industri.

Derfor var vi opptatt av å få med oss andre industrielle eiere. Med tunge svenske aktører på laget har vi lagt til rette for et nytt norsk-svensk industrielt samarbeid som åpner for nye utviklingsmuligheter.

Avtalens størrelse og betydning gjorde det naturlig at vi la stor vekt på å knytte til oss ekstern ekspertise ved avtaleinngåelsen. Det samme gjaldt for svenskene. Wikborg og Rein representerte Investor, Wiersholm representerte Saab og Selmer representerte staten ved Nærings- og handelsdepartementet. Aker ASA på sin side representert med BA-HR. Det var altså betydelig kompetanse inne i forhandlingene.

Et sentralt punkt i avtaleverket er at saker som må opp på generalforsamling i Aker Solutions ASA også skal behandles i Aker Holding AS sitt styre.

Staten har hele tiden ment at de omdiskuterte transaksjonene skulle vært behandlet på generalforsamling i Aker Solutions ASA

Men her må vi registrere at Aker Solutions og Aker ASA hadde en annen fortolkning. Ikke av aksjeeieravtalen i seg selv, men av hvorvidt allmennaksjelovens § 3.8 som aksjonæravtalen bygger på, dekker datterselskaper.

I redegjørelse Aker har gitt til komiteen 15. mai fremgår likevel følgende. Jeg siterer: ”I lys av våre etterfølgende erfaringer har vi innsett at store belastninger kunne vært unngått hvis Aker aktivt hadde utvirket at Aker Solutions selv var part slik at transaksjonene bli forelagt generalforsamlingen.”

Dersom det er enighet om en formulering som presiserer staten og de svenske eiernes fortolkning, kan det vanskelig leses på annen måte enn at alle parter anser denne fortolkningen som mest rimelig.

Når det gjelder prisfastsettelsen er den grundig gjennomgått i stortingsproposisjonen og spørsmål fra komiteen i forkant av stortingsbehandlingen.

I tiden forut for avtaleforhandlingene benyttet departementet en finansiell rådgiver¹ med lang erfaring fra transaksjoner for å vurdere alternative modeller. Den finansielle rådgiveren vurderte det slik at ”*De andre deltagerne i et slikt selskap vil ha som formål å maksimere sin verdi. Dette er formålet for Aker ASA, og vil etter all sannsynlighet være det også for nye eiere. For å avgi noe av sin bestemmende innflytelse over aksjene, spesielt hvis det potensielle formålet er å blokkere for visse typer industrielle endringer selv om det skulle være verdiøkende for selskapet, må man vente at de eierne som deltar får en finansiell kompensasjon for dette.*” Videre fremgår det at ”*Prisen for å få innflytelse som går utover innflytelsen som følger av eget aksjeeie, vil derfor være høy*”

De var altså klare holdepunkter for at staten burde betale en merverdi for den innflytelsen vi fikk ut over det aksjeinnehavet isolert sett skulle tilsi. Departementets konklusjon var således at en pris som reflekterte markedsverdi ville være en god avtale for staten.

Forut for avtaleinngåelsen innhentet departementet blant annet analytikerestimer fra en rekke meglerhus² på hvilken pris aksjen ville forsvare. Selmers corporate avdeling gjennomgikk dessuten offentlig tilgjengelig informasjon for å avdekke om det fantes informasjon i markedet som indikerte noe negativt. Det fant de ikke.

Slik det ble redegjort for i st.prp 88, brukte staten ikke finansiell rådgiver ved selve avtaleinngåelsen. En slik rådgiver måtte ha basert seg på offentlig og allerede kjent informasjon. De ville ikke hatt anledning til å

¹ Jon Gunnar Pedersen

Merill Lynch	160	Kaupthing	150
ABG	140	Fondsfinans	145
SEB	160	Carnegie	146
Pareto	180	Orion	162

2

Snitt	155
--------------	------------

kunne foreta en økonomisk-finansiell gjennomgang basert på selskapsintern informasjon, såkalt due diligence.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har ønsket å få belyst i hvilken grad avtalene fra 2007 påvirket transaksjonene i april 2009

For det første: Ingen av de som i dag hevder at saken kunne vært unngått dersom ordlyden var annerledes, påpekte dette i 2007, enda avtalen var offentlig kjent. Heller ikke stortingsrepresentantene som hadde saken til behandling i et halvt år, kom med kritiske merknader til ordlyden i avtalen på dette punktet, til tross for at flere av spørsmålene fra stortinget omhandlet aksjonæravtalen.

For det andre: Det er tolkningen av allmennaksjelovens §3.8 som er problemet. Aker har, som det er redegjort for, konkludert med at det med fordel burde vært holdt generalforsamling.

Noe av diskusjonen etter vårens transaksjoner har vært uenighet om informasjon gitt i møte i Aker Holding. Andre formuleringer i avtalen ville neppe forhindret den type uenighet.

Avslutning

Aker Solutions ASA er et viktig selskap for den videre utviklingen av norsk offshoreindustri. Konsernet har vist en god industriell utvikling. Senest på mandag ble det kjent at Aker Solutions har sikret seg kontrakter med en verdi på 1,6 millioner dollar. Og børsverdien gikk opp.

Et statlig eierengasjement i Aker Holding AS er fortsatt viktig for en langsiktig stabilitet på eiersiden til Aker Solutions ASA – spesielt i

vanskelig økonomiske tider som det vi nå er inne i. Den inngåtte avtalen sørger for en forankring av Aker Solutions ASA til Norge i mange år fremover.

Jeg er derfor fortsatt glad for at stortingsflertallet, etter grundig behandling, gikk inn for den foreslåtte transaksjonen.